

Ročník VII.

Marec 2018

ACTIO č. 1

IN BASILICA

Bulletin Farnosti Narodenia Panny Márie vo Vranove n. T-Sever

Láska Zeleného štvrtku,
viera Veľkého piatku,
nádej Bielej soboty
a víťazstvo Veľkonočnej nedele, nech Vás posilní a naplní pokojom a dôverou.

BUDEME SLÁVIŤ MATKU CIRKVI

Z rozhodnutia pápeža Františka bude celá Katolícka cirkev sláviť pamiatku Panny Márie, Matky Cirkvi. Dekrét Kongregácie pre bohoslužbu a sviatosti určuje, že pamiatka bude pripadať na prvú nedeľu po nedeľi Zoslania Ducha Svätého. Doteraz bola pripomínaná iba v Poľsku a Argentíne. Kult Panny Márie ako Matky Cirkvi je však prastarý. Už v Jánovom evanjeliu (Ján 19, 27) čítame o Máriinom prijatí učeníka za svojho syna. Kult dosvedčujú sv. Augustín a Lev Veľký, ktorí Máriu nazývajú Matkou Kristových údov, Jeho mystického tela.

Pápež Pavol VI. tento mariánsky kult oficiálne uznal 21. novembra 1964 pri ukončení tretieho zasadania Druhého vatikánskeho koncilu. Súčasný dekrét dodáva, že zavedením tejto novej záväznej pamiatky chce pápež František podporiť rast materského cítenia v Cirkvi a rozvoj autentickej mariánskej zbožnosti.

Prevzaté z českého Katolíckého týdeníka k 4. pôstnej nedeľi 2018.

J. Melková

Obr.: <http://www.przeclaw.diecezja.tarnow.pl/maryja-matka-kosciola/>

OPRAVA ORGANA V BAZILIKE

Krátko pred tohtoročnou Veľkou nocou bola v našej bazilike dokončená oprava píšťalového organa, ktorá začala 5. februára.

Organ bol vyrobený firmou Rieger v roku 1912, má teda vyše sto rokov. Drevené časti organa boli napadnuté červotočom, preto bolo nevyhnutné ošetriť ich konzervačným roztokom. To si vyžiadalo čiastočnú demontáž nástroja a jeho čistenie od prachu. Nezainteresovaných možno prekvapí, že kovové píšťaly organa sa umývajú, či skôr „kúpu“ v saponátovej vode a následne sa oplachujú. V organe sú aj súčiastky, ktoré treba časom vymeniť. Sú to membrány, ktorých je približne 800. Okrem toho bol vyrobený nový vzduchový zásobník – mech s kapacitou, ktorá je dvojnásobná v porovnaní s pôvodným.

Po čistení, konzervovaní a výmene membrán nasledovala montáž organa, regulácia traktúry (to je spojenie klávesov s ventilmi), drobné technické opravy a na záver ladenie píšťal.

Vďaka za pomoc patrí kolegom reštaurátorom zo susedného Poľska. Vďaka nim je

teraz priečelie organa vyčistené a zlátenie ozdôb obnovené.

Čitateľov nášho časopisu možno bude zaujímať, že organ vo vranovskej bazilike má spolu 576 píšťal, z toho je 80 drevených, 30 zinkových a 466 cínových. Najväčšia drevená píšťala meria 2,5 metra, najmenšia cínová má iba 25 milimetrov.

V lete roku 1918, keď sa 1. svetová vojna chýliła ku koncu, bol v monarchii nedostatok kovov na výrobu munície. Preto rakúsko-uhorská armáda rekvirovala cínové píšťaly z kostolných organov. Vranovský organ bol ušetrený, k rekvirácii nedošlo. Zrejme tomu zabránili obetaví farníci. Vďaka nim dnes znie cínový register Princípál v pôvodnej kráse.

Vďaka vám, veriacim dneška, a vďaka milodarom, ktorými ste podporili opravu organa, bude tento kráľovský nástroj slúžiť na oslavu Vzkrieseného Pána aj naďalej.

Organári z Popradu Mgr. Peter Franzen a Ing. Slavomír Števček

Pred opravou

Po oprave

ROZTRHNITE SVOJE SRDCE, NIE ODEV...

Pápež František

Roztrhnite svoje srdce, nie odev...

Trinásteho marca uplynulo päť rokov od chvíle, keď bol zvolený za pápeža kardinál Jorge Mario Bergoglio, arcibiskup Buenos Aires. Mesiac pred svojou voľbou rozoslal kňazom, rehoľníkom a laikom svojej arcidiecézy posolstvo k pôstnej dobe. Hoci sa táto doba o pár dní končí, našim čitateľom ponúkame z neho aspoň výťah.

„Pôstna doba sa nám ponúka ako výkrik pravdy a nádeje, ktorý nám na ťažké otázky tejto doby odpovedá, že je skutočne možné nenanášať si make-up, nenasadzovať profesionálny úsmev a tváriť sa, akoby sa nič nedialo. Je možné, aby všetko bolo nové a plné, pretože Boh je stále „milostivý a plný zľutovania, zhovievavý a nesmierne milosrdný“ (Jon 4, 2) a povzbudzuje nás k novému začiatku. Dnes sme pozvaní k tomu, aby sme sa vydali na veľkonočnú cestu k Životu, ktorý zahŕňa kríž a odriekanie, bude nepohodlná, nie však neplodná. Sme pozvaní uznať, že v nás samých, v spoločnosti alebo v Cirkvi nie je niečo v poriadku.

Slová proroka Joela sú silné a obsahujú výzvu: *Roztrhnite svoje srdce, nie odev, vráťte sa k Hospodinovi, svojmu Bohu*. Je to pozva-

nie pre všetkých, nikto nie je vylúčený.

Roztrhnite svoje srdce, nie odev neúprimného pokánia bez záruky do budúcnosti. *Roztrhnite svoje srdce, nie odev* formálneho pôstu a dodržiavania nariadení len pre vlastný pocit uspokojenia.

Roztrhnite svoje srdce, nie odev povrchnej a sebeckej modlitby, ktorá nedosahuje až do hlbín duše, aby dovolila Bohu dotknúť sa jej. /.../

Roztrhnite svoje srdce, aby sme sa na seba vzniknutou trhlinou pozerali pravdivo. *Roztrhnite svoje srdce*, otvorte svoje srdce, pretože iba srdcom roztrhnutým a otvoreným môže vstúpiť milosrdná láska Otca, ktorý nás miluje a uzdravuje.

Roztrhnite svoje srdce, aby ste v tichej a pokojnej modlitbe zakúsili vládnu Božiu nehu.

Táto liturgická doba /.../ nie je len pre nás, ale je aj časom na premenu našej rodiny, vlasti, celého sveta. Prijmeme milosť a možnosť obnoviť ľudský život, aby každý človek zakúsil spásu, ktorú nám Kristus získal svojou smrťou a svojím vzkriesením.

Krátené, prevzaté z Katolíckeho týdeníka, marec 2018.

J. Melková

Teofil Klas

NA VEĽKÝ PIATOK

Dnes zatmelo sa na Golgote,
skaly sa triasli, pukali
i čiahli mŕtvi po živote,
čo boli prešli úskalím viny a ľútosti.

A v chráme na znak dokonania
vo dvoje sčeslo oponu.
Nad všetkým bez dychu sa skláňal
Rozpätý z výšky rozponu v Otcovom náručí.

Doznelo zdrvujúco dielo,
čo prinášalo slobodu.

Na kríži mŕtve telo pnelo
a vyzývalo odsopdu zhrzené
pohlady.

Keď cesta kríža zanedala,
prichádzal pokoj soboty.
Do hrobu zniesli Spasiteľa.
Tak stotník v ľaku hodnotil:
Vskutku bol Boží Syn.

Aj my sme ohromení stáli
tam s tebou, Matka, pod krížom.
Život nám ohlášali skaly.
Ty, Matka, s nami prosíš oň
u svojho Ježiša.

Pôstna doba pomaly končí. Každý z nás ju prežíva iným spôsobom. U každého z nás kresťanov by mala zanechať určitú stopu. Gréci, ktorí prišli pred sviatkami do Jeruzalema, chceli vidieť Ježiša. Dá sa povedať, že sa s ním túžili aj stretnúť. Ježiš im odpovedal: „Nadišla hodina, aby bol Syn človeka oslávený.“ Ďalej v rozhovore sa prirovnáva k pšeničnému zrnu, ktoré musí odumrieť, aby prinieslo úrodu. Aj on musí umrieť, aby z križa vytrysklo požehnanie a záchrana pre celý svet. Ježiš nechce hovoriť iba o sebe, ale prihovára sa aj k nám: „Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec.“

Čo nám chce povedať tými možno trochu nezrozumiteľnými slovami? Nasledovať ho znamená byť pripravený na hodinu, ktorej sa nikto nevyhne, v ktorej musíme potvrdiť zmysel svojho života a lásku k Nemu. Myslím, že nepohorším nikoho, keď sa prikláňam k tým, ktorí tvrdia, že evanjelium nie je životopisom Ježiša z Nazareta, ale ohlasovaním spásy skrze neho. Zárukou vierohodnosti svedectva apoštolov o Kristovi je jeho poslanstvo svetu, že ostáva s nami až do skončenia sveta. A to celkom mimoriadnym spôsobom. A jadrom apoštolského svedectva o Kristovi je fakt zmŕtvychvstania. Toto poslanstvo je základom našej viery a nádeje, lebo je súčasne zárukou nášho zmŕtvychvstania. No i naďalej pre nás ostáva tajomstvom. Kto sa zamýšľa a sústreď sa na obraz klíčenia nového života z umierajúceho zrna, ten nebude vidieť v popredí smrť, lež život, nový, dynamický, krásny život, ktorý sa vyvíja na troskách starého života. Kto verí v zmŕtvychvstanie a v nový život, nebude mať strach zo smrti. Ak sa sústreďíme na evanjeliový obraz o zrnku, možno spozorovať aj niečo iné. Zmŕtvychvstanie, to nebude návrat do predchádzajúceho života, ako to bolo v prípade Lazára, naimského mládenca či Jairovej dcéry. Nový život zo semena nášho tela zasiať do zeme bude čosi nové, nevídané, nepredstaviteľné

a pre nás, nachádzajúcich sa v tejto forme života nepochopiteľné. A predsa bude obnovený život taký, po akom sme vždy v našich snoch, v kútiku duše túžili: neobmedzený, plný, dokonale šťastný život. Lebo ten, ktorý človeku vložil do srdca túto túžbu, neurobil to nadarmo, chce ju splniť. Boh chce, aby človek vstal z mŕtvych a mal tak účasť na Kristovom víťazstve nad smrťou. Dobré si však treba uvedomiť jedno: naše zmŕtvychvstanie bude účasťou na Ježišovom zmŕtvychvstani iba pod podmienkou, že budeme v živote ochotní mať účasť na jeho živote – jeho spravodlivosti a láske – ba že budeme ochotní mať účasť i na jeho utrpení a smrti.

V dnešnom materiálnom svete nie je populárne hovoriť o umieraní a znovuzrození pre večný život. Pri takýchto úvahách sa väčšinou dostávame do pozície stredovekých tmárov a nepriateľov života, ktorý je v súčasnom svete omnoho slobodnejší. Súčasný svet nám ukazuje, ako byť úspešný v živote, napr. podľa Guinnessovej knihy rekordov. Iste, väčšina z nás sa do tejto knihy nedostane, no nemusíme sa preto trápiť. Každý z nás je pozvaný k výkonu, ktorý je omnoho cennejší. Je to večný život. Skutky, ktoré tu konáme, nám zapisuje sám Boh. A ani jeden skutok, zapísaný Pánom, nebude stratený. Pán Ježiš je pre nás vzorom. Jeho láska k Bohu a bližným mala vždy prednosť pred láskou k svojmu životu. Tak nám ukázal správnu cestu.

Nakoniec sa vrátim na začiatok. Keby sa na nás obrátili naši neprajníci ako Gréci na apoštolov s otázkou *Chceli by sme vidieť Ježiša*, ako by sme reagovali? Svet nás nielen vyzýva, ale priam prosí: *Byť príkladom života*.

Spracované podľa: A. Opatrný: Stôl slova; J. CH. Korec: Úvahy nad evanjeliom; A. H. Matej: Ozvena slova.

Ján F.

MEDAILÓNIK SVÄTÝCH

Blahoslavená Renáta Mária Feillatreau, mučenica

Narodila sa 8. februára 1751 v Angers, vo Francúzsku. Sviatok má 1. februára.

Blahoslavená Renáta Mária Feillatreau patrí medzi 99 blahorečených mučeníkov diecézy Angers, ktorých beatifikoval pápež sv.

Ján Pavol II. 19. februára 1984. Všetci zomreli násilnou smrťou počas Francúzskej revolúcie v rokoch 1793 – 1794. Len z diecézy Angers je známych asi dvetisíc mien obetí. Boli medzi nimi kňazi, rehoľné sestry, ale aj laici. Renáta Mária bola vydatá laička. Zomrela 28. marca 1794.

AKO JE TO S NÁBOŽENSTVOM NA ŠTÁTNYCH ŠKOLÁCH vo Vranove nad Topľou?

Čas zápisov do 1. ročníka základných škôl v našom meste je už za dverami. Už niekoľko rokov je zo strany rodičov budúcich prvákov vnímaný záujem o podmienky, v akých sa náboženstvo (NBV) nachádza na štátnych školách. Ponuky týchto škôl s ich špecifickými programami sú lákavé jedna viac než druhá. V akých podmienkach sa však nachádza predmet NBV na konkrétnej štátnej škole, pre veriaceho človeka nemôže byť ľahostajné. Situáciu na základnej škole charakterizujú 3 oblasti:

- a) podmienky vyučovacej hodiny NBV (7. hodiny rozvrhu v plnom rozsahu*, nultá hodina, „lukratívna“ 1.-3. hodina rozvrhu)
- b) podmienky pre predmet NBV a vyučujúceho (známkovanie NBV na 1. stupni ZŠ, samostatná predmetová komisia vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty, priestor pre záujmový útvar v predmete NBV - „krúžok“ o 14:00 hod., kabinet pre vyučujúceho NBV);
- c) závažné nedostatky (1 hod. NBV za 2 týždne v 8./9. ročníku, viac než 20 žiakov na hodine NBV — protizákonnosť, neznámkovanie NBV na 2. stupni ZŠ, materiálna podpora predmetu NBV v posledných rokoch napr. nákup pomôcok).

Tieto 3 oblasti v 11 bodoch zásadne negatívne či pozitívne ovplyvňujú špecifický výchovno-vzdelávací proces žiakov v predmete NBV. Pozitívny vplyv je klasifikovaný hodnotou 1, 2 (závažné) a negatívny 0.

Z 15 bodov získali štátne základné školy v našom meste tento počet bodov:

ZŠ Sídliisko II — 13

ZŠ Ul. Bernolákova — 8

ZŠ Sídliisko Juh — 5

ZŠ Lúčna — 2

Posudková komisia

*7. vyučovacia hodina je pre žiakov ZŠ výrazným negatívom — pozornosť žiakov, únava, motivácia, problém navštevovať záujmové útvary (krúžky), vyučovanie na umeleckých školách, nestíhanie dopravných spojov. 7. vyučovacia hodina pre vyučovanie náboženstva sa stáva na štátnej základnej škole ako prvou možnosťou (nie poslednou) pri tvorbe rozvrhu, ak sa náboženstvo vyučuje na všetkých 7. hodinách, každý deň v týždni.

Posudzovaný bod hodnota	ZŠ Sídli- sko II	ZŠ Ul. Berno- láková	ZŠ Sídli- sko Juh	ZŠ Lúčna
2 hod. NBV za 2 týždne v 8./9. roč., a nie 1 hod. NBV / 2 týždne ²	2	2	0	0
nie viac než 20 žiakov na hod. NBV ²	2	0	2	0
známkovanie NBV na 2. stupni ZŠ ²	2	2	0	0
materiálna podpora predmetu NBV ²	0	2	2	0
7. hodiny NBV v rozvr- hu max. 4x v týždni ¹	1	1	0	0
bez nulte j hodiny ¹	1	0	0	0
1.— 3. hodina NBV v rozvrhu ¹	1	0	0	0
známkovanie NBV na 1. stupni ZŠ ¹	1	0	0	0
samostatná predmetová komisia NBV— ETV, Človek a hodnoty ¹	1	0	0	1
záujmový útvar (krúžok) v predmete NBV s možnosťou o 14:00 hod. ¹	1	0	0	0
kabinet pre vyučujúce- ho NBV ¹	1	1	1	1
Súčet bodov	13	8	5	2

UDIALO SA V NAŠEJ FARNOSTI

Dňa 10. 02. 2018 sa v Katolíckom kultúrnom dome pri bazilike minor vo Vranove nad Topľou uskutočnila jedna významná spoločenská udalosť. Dámy prišli v róbach a páni v oblekoch. Svedčilo to o tom, že sa to poniesie v slávnostnom duchu, za sprievodu hudby a spoločenského tanca. Bol to nepochybne náš v poradí už 8. farský ples.

Ples sa tradične začal svätou omšou o 18.30 hod. ktorú celebroval o. Konrád, ktorý nás spolu s o. Rastislavom poctili svojou prítomnosťou aj na samotnom plesu. Hoci je náš farský ples už tradíciou, každý doň vstupoval s očakávaním, čo mu tento večer a táto noc prinesie. Už pri vstupe do sály nás očarila krásna výzdoba. Všetko bolo pripravené a samotný večer sa mohol začať. V úvode sa nám predstavil tanečný pár Eugénia Ficková a Pavol Pavučko so svojou cha-chou. Ich spoločenský tanec nás nenechal chladnými a po ľahkom predjedle sme sa aj my oddali tanečným rytmom. Celým večerom nás sprevádzal DJ Amadeo, ktorého hudba spôsobila, že čas pri tanci utekal závažnou rýchlosťou. Tempo sa spomalilo, keď nadišiel čas tomboly. Približne 60 cien čakalo na svojich majiteľov. Po tombole nás už čakali bohaté švédské stoly a zábava pokračovala do skorého rána. Prípravy na takýto ples netrávajú deň, dva či tri. Trvajú niekoľko týždňov, ba až mesiacov. Vyžadujú si veľkú dávku

námahy a trpezlivosti, no výsledok vždy stojí za to. Spokojnosť na tvárach ľudí je pre nás znamením, že sa oplatí v tejto tradícii pokračovať aj naďalej.

Katarína Tuššaiová

Liturgický kalendár

18. 3. – Ne: 5. NEDEĽA V PÔSTNOM OBDOBÍ

Spomienka sv. Cyrila Jeruzalemského, biskupa a učiteľa Cirkvi, sa tohto roku neslávi.

19. 3. – Po: Sv. Jozef, ženích Panny Márie; slávnosť

23. 3. – Pi: Sv. Turibius de Mongrovejo, biskup; ľubovoľná spomienka

25. 3. – Ne: NEDEĽA UTRPENIA PÁNA – KVETNÁ NEDEĽA

Slávnosť Zvestovania Pána sa prekladá na pondelok po 2. veľkonočnej nedeli.

26. 3. – Po: Začína sa Veľký týždeň

29. – 31. 3. – Štvrtok, piatok, sobota – Veľkonočné trojdnie (trídium)

29. 3. – Št: Zelený štvrtok Pánovej večere

30. 3. – Pi: Veľký piatok – slávenie utrpenia a smrti Pána

31. 3. – So: Biela (Veľká) sobota – Veľkonočná vigília

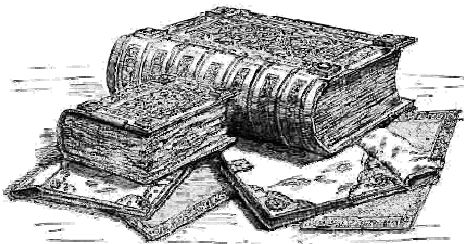
1. 4. – Ne: VEĽKONOČNÁ NEDEĽA PÁNOVHO ZMRŤVYCHVSTANIA

Z farskej matriky

KRSTY: Natália Halasová, Júlia Repovská,
Soňa Juhásová, Adam Ocilka,

POHREBY:

(po narodení) Ivančinová Hana, (90) Jakub-
ková Mária, (74) Lipovcová Mária,
(63) Sekerová Mária, (88) Mošćic Fedor,

OHLÁŠKY

• **Tomáš Fecenko, narodený v Humennom a bývajúci v Kamienke,**

Dominika Birošová, narodená a bývajúca vo Vranove nad Topľou

Ohlasujú sa druhý- a tretíkrát

• **Michal Baran, narodený a bývajúci vo Vranove nad Topľou,**

Mariana Mandulová, narodená vo Vranove nad Topľou a bývajúca v Sačurove

Ohlasujú sa druhý- a tretíkrát

• **Igor Baschiera, narodený a bývajúci vo Vranove nad Topľou,**

Ivana Šofranková, narodená vo Vranove nad Topľou a bývajúca v Slovenskej Kajni

Ohlasujú sa druhý- a tretíkrát

Niektoré významnejšie dni

9. marca 1588 – pred 430 rokmi narodil sa sv. Alojz Gonzaga SJ.

13. marca – výročie zvolenia Svätého Otca pápeža Františka (2013).

15. marca 1888 – pred 130 rokmi nar. Tomáš Caban, prepoš, pracovník SSV.

17. marca – výročie biskupskej vysviacky Mons. Alojza Tkáča, emeritného košického arcibiskupa (1990).

17. marca – výročie biskupskej vysviacky Mons. Jozefa Halka, bratislavského pomocného biskupa (2012).

20. marca 1938 – pred 80 rokmi umrel kňaz Jozef Kačka, pedagóg, spisovateľ, prekladateľ.

23. marca 1878 – pred 140 rokmi um. Ján Nepomuk Pavelka, bernolákovský kňaz, spisovateľ, maliar náboženských obrazov.

25. marca 1988 – pred 30 rokmi bola v Bratislave sviečková manifestácia za náboženskú slobodu.

28. marca 1908 – narodil sa Mons. Viktor Trstenský, pápežský prelát, náboženský spisovateľ, trpiteľ za vieru (um. r. 2006).

30. marca 1748 – pred 270 rokmi nar. Jozef Kluch, nitriansky biskup, zakladateľ dobročinných nadácií.

Informačný bulletin

Vydáva Rímskokatolícka farnosť Narodenia Panny Márie vo Vranove n/T — Sever
Mariánske námestie 1496/127, Vranov nad Topľou.

Určené pre vnútornú potrebu farnosti.

Príspevky, návrhy, podnety nám zasielajte na: aib@bazilikavranov.sk

Redakcia si vyhradzuje právo v prípade potreby príspevky upravovať.